

Алпысов С.Т.
Абай Мырзахметов атындағы Көкшетау университеті
Горохов А.С.
М.Қозыбаев атындағы ОҚМ

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫНЫҢ ҚАРУЛЫ КҮШТЕРІНДЕГІ ТӘРБИЕ ЖҰМЫСЫНЫҢ ТЕОРИЯЛЫҚ АСПЕКТІСІ

Қарулы Күштердің рухани әлеуеті оның күшінің тірегі болды және болып табылады және қуатты моральдық-психологиялық әлеуетті білдіреді. Өзінің жұмыс істеген кезеңінде Қазақстан Республикасының Қарулы күштері айтарлықтай салмақты рухани әлеуетті жинақтады.

Әскери рухты сақтау мен арттырудың негізгі факторларының бірі-Тәрбие жұмысы.

Оның әскери жағдайдағы маңыздылығын жеке құраммен жұмыс жасауда асыра бағалау қиын. ҚР Қарулы Күштерінің жеке құрамы ҚР бүкіл халқының құрамдас бөлігі болып табылады және осы бойынша Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі тәрбие жұмысы жалпыадамзаттық құндылықтар, Қазақстан халқының ұлттық-тарихи және әскери дәстүрлері негізінде жүзеге асырылады.

Тәрбие жұмысы Қазақстан Республикасы мемлекетінің даму процесінен, өз Қарулы Күштерінің жұмыс істеу және қалыптасу ерекшеліктеріне, әскери ұжымдардағы әлеуметтік-психологиялық ахуалдың өзгеруінен туындаған қоғамдық-саяси өмірдің жаңа мазмұнымен негізделеді. Бұл әскери қызметшілердің неғұрлым жоғары жалпы және кәсіптік мәдениетін қалыптастыруды, оларда қарым-қатынас дағдыларын, пікірталастар жүргізу, әскери ұжымдарда салауатты қарым-қатынас орнату қабілетін дамытуды талап етеді.

Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі тәрбие жұмысы өзіне мыналарды қоса алғанда, көп өлшемді тұтас сала болып табылады:

- тәрбие субъектілері;
- тәрбиелеу объектілері;
- тәрбиенің мақсаттары мен міндеттері;

- қарым-қатынас, әсер ету жүйелері; тәрбие принциптері;
- тәрбие формалары мен әдістері.

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің тәрбие әлеуметтік-құқықтық жұмысының әдіснамалық негізі халық санасында тарихи қалыптасқан және орныққан гуманизм, патриотизм және ұлтаралық келісім дәстүрлері, барлық ұлттар мен ұлыстардың теңдігі, жоғары адамгершілік және эстетикалық идеалдар идеялары болып табылады.

Қазақстан Республикасы Қарулы Күштерінің құрылысы мен реформасының негізін қалаушы болған Қазақстан Республикасының Конституциясы мен заңдары, сондай-ақ демократиялық құқықтық мемлекет құратын Қазақстан халқының ұлы жасампаз күші идеяларын дамытатын ғалымдардың еңбектері және студент, әскери қызметші және әскери ұжым тұлғасын ғылыми психологиялық-педагогикалық зерттеу Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі тәрбиелік әлеуметтік-құқықтық роботтардың ғылыми-теориялық базасы болып табылады.

Тәрбие және әлеуметтік-құқықтық жұмыстың негізгі қағидаттары:

- ғылымилығы;
- тәрбие және әлеуметтік-құқықтық жұмысты ұйымдастыруға кәсіби көзқарас;
- іс-әрекеттің мақсаттылығы, нақтылығы және ұтымдылығы;
- жалпыға бірдей болу, оған атқаратын лауазымы мен әскери атағына қарамастан барлық әскери қызметшілерді тарту;
- сараланған тәсіл;
- патриоттық және интернационалдық тәрбиенің ажырағысыз бірлігі;
- әскери қызмет, жауынгерлік еңбек процесінде тәрбие беру;
- ұжымда және ұжым арқылы жауынгерлерді тәрбиелеу;
- жауынгерлерге деген талапшылдықты олардың жеке қадір-қасиетін құрметтеу, оларға қамқорлық жасау;
- жеке тұлға мен әскери ұжымға оң қолдау көрсету;
- тәрбиелік ықпалдың бірлігі, келісімділігі және сабақтастығы;

- міндеттердің орындалу сипаты мен шарттарына қарамастан тәрбиелік ықпалдың бірізділігі мен үздіксіздігі;

- тәрбие процесіне қатысушылардың барлығының іс-қимылын үйлестіру.

Тәрбие жұмысының тұжырымдамасы жауынгер тұлғасын тәрбиелеуге кешенді көзқарасты көздейді және саяси тұрақтылық, Қазақстанның көпұлтты халқының теңдігі, діни сенім бостандығы, қазақстандық патриотизм, заңға бағыну сияқты мемлекеттік идеология қағидаттарына негізделеді және мынадай бағыттар бойынша жүргізіледі: идеологиялық; әскери-патриоттық; әскери; адамгершілік; құқықтық; экономикалық; эстетикалық; физикалық; экологиялық; халықаралық; психологиялық; діни; қару бойынша бауырластық; еңбек.

Қорытындылай келе, Қазақстан Республикасының көптеген жоғары оқу орындарында "Бастапқы әскери дайындық" білім беру бағдарламаларының бағыты бойынша оқытылатын "Қазақстан Республикасының Қарулы Күштеріндегі тәрбие жұмысы" пәні "ҚР Қарулы Күштеріндегі тәрбие жұмысы"тұжырымдамаларын, мақсаттарын, міндеттерін, қағидаттарын, әдістерін, нысандарын, бағыттарын және құрамдас бөліктерін зерделеу болып табылатынын атап өткен жөн. Бұл ғылым әскери қызмет пен ұрыс жағдайында мақсатты, арнайы жасалған әсер ету жүйесі арқылы барлық әскери қызметшілерді жан-жақты тәрбиелеу туралы.

Литература:

1. Буханов К.Т. Основные тенденции развития военного образования // Сборник материалов межведомственной научно-практической конференции.- Петропавловск, 2006